

FAQ Voortgezet onderwijs:

- **Bevoegdheden:**

Mag je als docent bewegingsonderwijs alle sportlessen zomaar geven of ben je verplicht voor (bv) zelfverdediging een bepaald certificaat te behalen en waar moet dit certificaat dan aan voldoen?

Als docent LO ben je bevoegd in het geven van bewegingsonderwijs en alle bijhorende sportactiviteiten. Echter je dient ook bekwaam te zijn in het verzorgen van alle bewegingsactiviteiten daarom is scholing belangrijk. Op deze manier zorg je ervoor dat je kennis en je vaardigheden up-to-date blijven en je dus zorgvuldig en rechtmatig blijft handelen. Scholen in het voortgezet onderwijs dienen te beschikken over geordende gegevens betreffende de bekwaamheid en het onderhouden van de bekwaamheid van de leraren. Bij het verzorgen van lessen klimmen, zelfverdediging en andere activiteiten waarbij je niet beschikt over deze bekwaamheid, doe je er verstandig aan bijscholing te volgen. Alle bijscholing wordt geregistreerd door registerleraar.nl, zij beoordelen de bijscholing op inhoud. Zie voor meer informatie: www.registerleraar.nl

Kijk in de kennisbank voor het document bevoegdheden VO waarin alle informatie staat met betrekking tot bevoegdheden VO.

- **Uren LO**

Het plan bestaat bij ons op school om te schuiven met de lessen. Dat betekent dat we straks met 70% van de tijd dezelfde kerndoelen moeten halen in de onderbouw. Dat lijkt mij niet zo handig. Kunnen jullie mij hierbij helpen?

De oude minimumtabel lichamelijke opvoeding (art.23 uit het Inrichtingsbesluit) is met ingang van de Vernieuwde Tweede Fase, in 2007, afgeschaft. Daarvoor in de plaats is een waarborging in onderwijstijd opgenomen in de Wet op het Voortgezet Onderwijs in artikel 6d WVO.

Artikel 6d van de Wet op het Voortgezet Onderwijs van kracht per 1 augustus 2007

Onderwijs in lichamelijke opvoeding, bestaande uit praktische bewegingsactiviteiten, wordt gespreid verzorgd over alle leerjaren van het voortgezet onderwijs. Dit onderwijs vindt plaats gespreid over de schoolweken, in zodanige substantiële omvang en schooltijd dat wordt voldaan aan de eisen op het gebied van kwaliteit, intensiteit en variëteit van de bewegingsactiviteiten neergelegd in kerndoelen en examenprogramma's.

Daarbij wordt uitgegaan van de situatie zoals die op 1 augustus 2005 voor het bewegingsonderwijs gold. In afwijking van de tweede volzin geldt voor het laatste leerjaar het voorschrift, dat het onderwijs in het eindexamenvak lichamelijke opvoeding niet eerder mag worden afgesloten dan in de maand december.

Toelichting:

Het voorliggende wetsartikel beoogt recht te doen aan de autonomie van scholen met betrekking tot de inrichting van het havo/vwo-onderwijs. Dit artikel wil recht doen aan dit wetsvoorstel en tegelijkertijd wil het amendement regelen dat de hoeveelheid onderwijstijd voor lichamelijke opvoeding gewaarborgd blijft. De inhoud van het onderwijs in de onderbouw is vastgelegd in de kerndoelen en in de tweede fase in eindtermen en examenprogramma's.

Dit amendement strekt ertoe om een bepaling op te nemen die toeziet op een dusdanige omvang en schooltijd alsmede spreiding daarvan over de leerjaren en schoolweken, dat het vak lichamelijke opvoeding zowel in kwalitatieve als in kwantitatieve zin met voldoende wettelijke waarborgen is omkleed, waarbij de indieners uitgaan van het behoud van het huidige aantal uren (voor de havo 360 klokuren en voor het vwo 400 klokuren en voor het vmbo 400 lessen van 50 minuten over alle leerjaren gespreid).

De belangrijkste reden voor deze beleidsverandering is de scholen meer vrijheid te geven. Iedere school kan op een eigen manier het onderwijs inrichten, aangepast en afgestemd op de schoolvisie en de mogelijkheden en interesses van de leerlingen.

Over de interpretatie van het amendement bestond lange tijd veel onduidelijkheid en verwarring, omdat er soms werd gerekend met een gemiddelde voor het hele VO ('ongeveer 2 uur') en soms met de exacte lessentabel van de betreffende school uit 2005.

Op verzoek van de KVLO hebben het ministerie van OCW en de Onderwijsinspectie nog eens precies gekeken naar de betekenis van het amendement uit 2006, dat het aantal uren LO in het VO regelt. De onderwijsinspectie heeft nu per schoolsoort (VMBO, HAVO, VWO) bepaald hoeveel uren lichamelijke opvoeding er gegeven moeten worden. Gemiddeld 2,5 uren voor vmbo, gemiddeld 2,2 uren voor havo en gemiddeld 2 uren voor vwo, conform de adviesurentabel van 2005.

N.B. Kijk in de kennisbank voor de gehele nieuwsbrief inspectie van het onderwijs over de uren bewegingsonderwijs voortgezet onderwijs.

- **Stagiaires:**

Dit jaar komt er een vierdejaars studente stage lopen, mag zij dan al zelfstandig lesgeven met begeleiding op afstand?

De regels aangaande de stagiair, mag deze wel of niet alleen voor de klas staan of alleen in aanwezigheid van bevoegde leerkracht, worden bepaald door de school (het bevoegd gezag) waar de stage plaatsvindt. Om het aansprakelijkheidsrisico te verkleinen *kan* de school dus bepalen dat de stagiair alleen in aanwezigheid van een bevoegd leerkracht LO de lessen mag verzorgen. De keuze is aan het bevoegd gezag en dient voorafgaand aan een stage te worden doorgesproken. Als het bevoegd gezag de stagiair bekwaam acht om (delen van) lessen zelfstandig te verzorgen en de begeleiding op afstand te laten plaatsvinden, dan neemt zij hiervoor de verantwoordelijkheid. Als de stagiair zijn lessen op school relatief zelfstandig geeft, met begeleiding op afstand, dan wordt vaak gesproken over de LIO-stagiair. De gemaakte afspraken tussen school, de opleiding en de student worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst/stagecontract.

Wat is nu precies een LIO stagiaire en wat mag zij/ hij?

Een LIO voor het vak LO is een vierdejaars student van een ALO (en heeft volgens de wet op het VO minimaal 180 studiepunten of zal deze binnen vier weken behalen en is bovendien ingeschreven als duale student) die een leerarbeidsovereenkomst heeft afgesloten. Dat is een overeenkomst tussen drie partijen: de school, de opleiding en de student. Daarnaast behoort er een leerwerkplan te zijn: een door de LIO opgesteld plan, waarin in overleg tussen alle drie de partijen de leer- en werkactiviteiten zijn vastgelegd voor de LIO. Een LIO is een werknemer van de school en heeft dus recht op loon. Een LIO kan voor wat betreft het gedeelte 'arbeid' in de leerarbeidsovereenkomst formatieve ruimte innemen, het is namelijk juist de bedoeling dat een LIO zelfstandig, weliswaar onder begeleiding van een coach, de lessen LO draait. Om een echte LIO volgens de regelgeving te zijn, moet dus zijn voldaan aan een aantal voorwaarden: een vacature, een leerarbeidsovereenkomst, een leerwerkplan, tenminste 180 studiepunten en een duaal opleidingstraject.

- **Veiligheid en aansprakelijkheid:**

Mijn vraag aan u als vakbond is of hier een bepaald veiligheidsprotocol voor bestaat binnen lichamelijke opvoeding?

Een vast veiligheidsprotocol binnen de lichamelijke opvoeding bestaat er niet, wel hebben we een module ontwikkeld met consument veiligheid omtrent veilig bewegingsonderwijs. Het is ook raadzaam om het aspect veiligheid op te nemen in het vakwerkplan, het maakt immers deel uit van het zorgvuldig en rechtmatig handelen als docent zijnde. Maak als vaksectie duidelijk in het vakwerkplan hoe jullie handelen op het gebied van veiligheid en welke inspanningen jullie leveren om de risico's binnen de lessen tot een minimum te beperken. Handvatten worden geboden in het document 'Veilig bewegingsonderwijs'.

NB Document veilig bewegingsonderwijs is geschreven op het basisonderwijs, maar ook geheel toepasbaar in het voortgezet onderwijs. Deze is te bekijken in de kennisbank.

- **Groepsgrootte:**

Ik moet lesgeven aan klas van 36 leerlingen in de gymzaal, mag dat?

Wettelijk staat er niets vast over maximale groepsgrootte, wel hebben wij normen wat betreft groepsgrootte.

Hierin staat namelijk de bezettingsgraadklasse opgenomen waarin wordt aangegeven wat de minimaal aantal vierkante meters per persoon dient te zijn in een zaal.

De bezettingsgraadklasse luidt als volgt: 'Een gymzaal/sportzaal heeft een minimale bezettingsgraad van 10 m² vloeroppervlakte per persoon.

De bezettingsgraadklasse B4 voor sportruimten (min. 8 M2 per leerling) uit de bouwbesluiten van 2003 & 2010 is vervallen. Deze bezettingsgraad is in de literatuur al terug te vinden in 1964/65, gebaseerd op minimaal vloeroppervlak van 252 M2 voor 30 leerlingen + leerkracht. De veranderende lesorganisatievormen en de opdracht bewegingsintensieve lessen te geven in meerdere groepen vereisen een vloeroppervlak van minimaal 10M2 per leerling, overeenkomstig de KVLO norm voor vloeroppervlak voor een schoolgymzaal van 308 M2 o.b.v. klassen van 30 leerlingen).

Ook de onderstaande argumenten zijn uiteraard van belang:

- Voor de veiligheid van de leerlingen: vollere klassen levert een grotere kans op ongelukken op en daarmee ook een verhoogde kans op aansprakelijkheidsstelling. Deze verhoging van het risico op ongevallen, door de vaksectie te verplichten aan zulke grote groepen les te geven, is onverantwoord.
- Voor de docent lo is er een duidelijke toename van de fysieke belasting. Bij het lesgeven aan grote groepen is er meer lawaai, wordt er een groter beroep op ordehandhaving gedaan en wordt er een grotere fysieke inspanning gevraagd bij het hulpverlening. De werkdruk wordt dus enorm verhoogd.
- Voor het onderwijs betekent dit dat de beweegtijd van de leerlingen zal afnemen en er dus meer inactiviteit bij leerlingen zal zijn. De leerlingen bewegen minder en leren minder goed bewegen. Dit is precies wat men met lo onderwijs niet wil bereiken! Er ontstaan langere wachttijden. Er zijn minder keuzemogelijkheden voor onze leerlingen en het vakwerkplan dat zorgvuldig is samengesteld moet aangepast. Ook het behalen van de kerndoelen en eindtermen komt in het gedrang.

Het gaat erom dat je te allen tijde verantwoordelijk bent voor de veiligheid van de leerlingen. Het werken met te volle klassen geeft een hoog/hoger risico. Dit dien je bij je leidinggevende aan te geven en maak duidelijk dat je hier de verantwoordelijkheid niet voor wilt dragen. Zorg dat je dit ook

op papier laat zetten, zodat er indien er een ongeval plaatsvindt, je niet persoonlijk aansprakelijk wordt gesteld.

- **Huisvesting:**

Onze school gaat in samenwerking met de gemeente starten met nieuwbouwplannen, nu willen wij ook graag input leveren. Kunt u ons hierbij adviseren wat de eisen zijn?

Goed om hier als vaksectie actief bij betrokken te zijn. Vaak heeft een aannemer en/ of architect geen besef van wat er allemaal bij komt kijken wil een zaal aan de normen voldoen voor onderwijsgebruik. Vanuit de KVLO is er een stuk opgesteld 'Normen gymnastieklokalen en sportzalen/delen van sporthallen met onderwijsgebruik'. Dit stuk geeft op diverse terreinen aan wat er minimaal nodig is, wil de zaal een goede werkomgeving zijn voor jou als docent maar ook een goede leeromgeving voor de leerlingen. Dit beslaat de terreinen zaalruimte, inventaris, toestelbergingen, kleed-, was-, en docentenruimten, werkkasten, de bezettingsgraadklasse etc. Dit beslaat de terreinen als normen voor lichtinval, voor temperatuur, voor geluidsabsorptie, voor de afwerking van de zaal, allerlei zaken die meegenomen moeten worden in het ontwerp van de zaal. Deze zaal wordt namelijk jouw werkomgeving waar je straks hele dagen in verkeerd, belangrijk om dit een gezonde en veilige werkomgeving te laten zijn. Mocht je meer advies benodigen over de nieuwbouw bij jou op school, mail of bel dan met team onderwijs.